

Recenzja książki *Ekologiczna i społeczna odpowiedzialność MSP*

red. M. Gotowska, A. Jakubczak

Wydawnictwo Uczelniane

Uniwersytetu Technologiczno-Przyrodniczego w Bydgoszczy,
Bydgoszcz 2014, 118 ss.

Realizacja strategii „Europa 2020”, powiązanej z koncepcją zrównoważonego rozwoju, wymaga wielu różnorodnych działań na odmiennych płaszczyznach we wszystkich krajach członkowskich Unii Europejskiej. Dostyc dużą rolę w tym procesie przypisuje się między innymi przekonaniu mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw do podejmowania wysiłków związanych z ekologiczną i społeczną odpowiedzialnością poprzez promowanie rozwiązań i narzędzi, które mogą być przydatne i możliwe do zastosowania w warunkach polskiej gospodarki. Z tego względu recenzowana książka (prezentująca przykłady dobrych praktyk z tego obszaru w sektorze MŚP) wpisuje się w nurt działań propagujących to zagadnienie.

Omawiana publikacja jest efektem realizacji projektu „Program wdrożenia koncepcji społecznej i ekologicznej odpowiedzialności dla przedsiębiorstwa RBBiMOS TARTAN Jacek Kuś” zgodnie z umową o udzielenie wsparcia na wdrożenie CSR nr 20/SPPW/DPP/2013. Przedsięwzięcie zostało dofinansowane w ramach Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy i PARP w projekcie: „Zwiększenie konkurencyjności regionów poprzez społeczną odpowiedzialność biznesu (CSR)”. Książka stanowi zbiór referatów wygłoszonych 24 kwietnia 2014 roku w Wąbrzeźnie podczas konferencji *Ekologiczna i społeczna odpowiedzialność mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw*.

Recenzowane opracowanie składa się z trzech części. Rozdział pierwszy – zatytułowany *Innowacje ekologiczne i społecznie odpowiedzialne a zrównoważony rozwój MSP* – ma charakter wprowadzający i jednocześnie łączący tematykę zrównoważonego rozwoju (ZR) z koncepcją CSR. Poruszono w nim zagadnienia implementacji koncepcji zrównoważonego rozwoju w biznesie oraz roli innowacji społecznych w rozwoju koncepcji CSR. Syntetycznie opisano genezę ZR

i CSR, ilustrując danymi liczbowymi upowszechnianie się odpowiedzialności w zakresie ZR za pośrednictwem raportów w systemie Global Reporting Initiative (GRI). Wyprowadzono poprawny wniosek, iż największą aktywność w raportowaniu wskaźników CSR wykazują duże przedsiębiorstwa i korporacje. Stąd uzasadnione jest zachęcanie do tego mniejszych przedsiębiorstw. Odpowiedzialność tych ostatnich jest istotna z punktu widzenia polityki ekonomicznej i konkurencyjności gospodarki, bowiem to mikro-, małe i średnie przedsiębiorstwa stanowią większość podmiotów gospodarczych w krajach unijnych, dlatego Unia Europejska wspiera działania przyczyniające się do realizacji zasad odpowiedzialnego biznesu. Z tego wsparcia korzysta również Polska. W oparciu o nie powstają i rozwijają się inicjatywy społeczne, których przykłady wskazano w niniejszej części.

W rozdziale drugim – zatytułowanym *Rola interesariuszy we wdrażaniu koncepcji CSR* – zawarto opracowania wykraczające nieco poza ten zawężony tytuł. Poruszono w nim bowiem, oprócz zagadnień dotyczących interesariuszy – a konkretnie pracowników i konsumentów – problemy dotyczące narzędzi służących wdrażaniu CSR, między innymi etyki, rachunkowości czy marketingu zaangażowanego społecznie. Każde opracowanie zostało poparte przykładem i wynikami badań własnych autorów.

Z czterech opracowań w rozdziale drugim – według mnie – najbardziej adekwatny do tytułu monografii był podrozdział *Perspektywa pracownika a społeczna odpowiedzialność w przedsiębiorstwie – case study*. Jego celem było przedstawienie realizacji zasad społecznej odpowiedzialności w odniesieniu do pracowników na przykładzie 2 wybranych przedsiębiorstw. Osiągnięciu tego celu służyły 3 zadania badawcze:

1. Interpretacja obszarów społecznie odpowiedzialnego zarządzania na podstawie normy ISO 26000 (tu bardziej adekwatne byłoby użycie zwrotu „identyfikacja obszarów”, bo to autorka uczyniła).
2. Subiektywna ocena jakości życia zawodowego. Diagnoza mobbingu i sytuacji konfliktowych oraz porównanie sytuacji w obu przedsiębiorstwach.
3. Zaprojektowanie wybranych elementów systemu społecznej odpowiedzialności dla MŚP.

Cel i zadania zostały zrealizowane, a osiągnięte rezultaty posłużyły do sformułowania propozycji instytucjonalizacji społecznej odpowiedzialności wobec pracowników.

W ostatnim – trzecim – rozdziale przedstawiono zagadnienia dotyczące praktycznych aspektów ekologicznej i społecznej odpowiedzialności MŚP. Zawarte tam opracowania dotyczyły:

- szans i zagrożeń rozwoju społecznej odpowiedzialności w sektorze małych i średnich przedsiębiorstw,
- ochrony środowiska w opinii i działaniach kadry kierowniczej małych i średnich przedsiębiorstw,
- społecznej odpowiedzialności w kontekście aspektów ekologicznie zrównoważonego rozwoju przedsiębiorstw agrobiznesu.

W każdym podrozdziale zaprezentowano wyniki badań własnych – ankietowych i sondażowych – które posłużyły realizacji postawionych celów i hipotez. Otrzymane wyniki mogą stanowić podstawę do pewnych uogólnień oraz punkt wyjścia do prowadzenia podobnych badań na większą skalę, tym bardziej że zastosowane metody badawcze są uniwersalne i możliwe do szerszego stosowania.

Reasumując, zaprezentowane w recenzowanej książce zagadnienia mają charakter wielowymiarowy i aplikacyjny. Z tego względu opracowanie to z powodzeniem może służyć upowszechnianiu dobrych praktyk w zakresie ekologicznej i społecznej odpowiedzialności MŚP wśród zainteresowanych tym podmiotów gospodarczych, jak i celom edukacyjnym.

Barbara Kryk